

**CAREGIVER BURDEN PREDICTIVE MODEL: AN EMPIRICAL
TEST AMONG CAREGIVERS FOR THE SCHIZOPHRENIC**

PATARAUMPAI PIPATANANOND

อภิรักษ์พนาลัย

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF NURSING SCIENCE
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2001

ISBN 974-04-1006-5

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

Copyright by Mahidol University

TH

P 294 e

2001

4137113 NSNS/D : MAJOR: NURSING; D.N.S.
KEY WORD : CAREGIVER BURDEN/ SCHIZOPHRENIA/ SENSE OF
COHERENCE/ OREM'S THE GENERAL THEORY OF
NURSING

PATARAUMPAI PIPATANANOND : CAREGIVER BURDEN
PREDICTIVE MODEL: AN EMPIRICAL TEST AMONG CAREGIVERS FOR
THE SCHIZOPHRENIC. THESIS ADVISORS : TASSANA BOONTONG,
Ed.D., SOMCHIT HANURURNKUL, Ph.D., DARUNEE RUJKORAKARN,
Ed.D., THAVATCHAI VORAPONGSATHORN, Ph.D., YAJAI
SITTHIMONGKOL, Ph.D., 321 p. ISBN 974-04-1006-5

Schizophrenia has the highest incidence among psychiatric illnesses. The illness is not only chronic in nature but also makes the patients unable to control themselves, as well as appropriately care for and act for themselves. For schizophrenic patients, living independently in the community is impossible. The burden of care, therefore, is placed continuously on their caregivers.

The purpose of this cross-sectional descriptive study was to examine causal relationships among age, gender, education, income, social support, perceived seriousness of illness, sense of coherence, and caregiver burden. Orem's General Theory of Nursing (Orem, 1995) was used as the conceptual framework. Five hundred and sixty-six caregivers for schizophrenic patient participated in the study.

The proposed model was tested and modified by the LISREL8.30 program. The modified model adequately fit with the data and accounted for 64% of caregiver burden. The results demonstrated that age had a direct positive effect on caregiver burden ($\gamma = 0.16, p < 0.001$). Education had a direct positive effect on sense of coherence ($\gamma = 0.29, p < 0.001$) and indirect effect on caregiver burden ($\gamma = -0.05, p < 0.01$) through sense of coherence. Income had a direct positive effect on sense of coherence ($\gamma = 0.28, p < 0.001$) and indirect effect on caregiver burden ($\gamma = -0.05, p < 0.01$) through sense of coherence. Social support had a direct positive effect on sense of coherence ($\gamma = 0.20, p < 0.001$) and indirect effect ($\gamma = -0.03, p < 0.01$) through sense of coherence. Perceived seriousness of illness had a direct negative effect on sense of coherence ($\gamma = -0.23, p < 0.001$), direct positive effect on caregiver burden ($\gamma = 0.70, p < 0.001$), and indirect effect on caregiver burden ($\gamma = 0.04, p < 0.01$) through sense of coherence. Finally, sense of coherence had a direct negative effect on caregiver burden ($\beta = -0.16, p < 0.001$). However, gender could not significantly predict caregiver burden.

The results indicate that the proposed model provides a guideline in explaining and predicting the caregiver burden of Thai caregivers for schizophrenic patient. Therefore, health care providers need to recognize the influence of the contributing factors of caregivers' sense of coherence and their burden. Additionally, a capability strengthening program to enhance caregivers sense of coherence should be developed both in hospital and community settings. Particularly, counseling and collaborative services to assist caregivers to deal with the existing burden should be provided.

4137113 NSNS/D: สาขาวิชา: พยาบาลศาสตร์: พย.ด.

ภัทรอำไพ พิพัฒนานนท์ : รูปแบบการทำนายภาวะของผู้ดูแล: การทดสอบเชิงประจักษ์ในผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท (CAREGIVER BURDEN PREDICTIVE MODEL: AN EMPIRICAL TEST AMONG CAREGIVERS FOR THE SCHIZOPHRENIC) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ทศนา บุญทอง, Ed.D., สมจิต หนูเจริญกุล, Ph.D., ดร.ฉวี รุจกรกานต์, Ed.D., ชวิษฐ์ วรพงศธร, Ph.D., ยาใจ สิทธิมงคล, Ph.D. 321 หน้า. ISBN 974-04-1006-5

จิตเภทเป็นโรคที่มีอุบัติการณ์สูงที่สุดในจำนวนโรคทางจิตเวชทั้งหมด อาการป่วยที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่จะเรื้อรังเท่านั้น แต่ยังทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถควบคุมตนเองได้และไม่สามารถดูแลและรับผิดชอบตนเองได้อย่างเหมาะสม สำหรับผู้ป่วยจิตเภทการดำเนินชีวิตในชุมชนตามลำพังให้ประสบความสำเร็จจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ดังนั้นภาระในการดูแลจึงตกอยู่กับผู้ดูแลอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการศึกษาภาคตัดขวางเชิงบรรยายครั้งนี้ คือการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของตัวแปร อายุ เพศ การศึกษา รายได้ แรงสนับสนุนทางสังคม การรับรู้ความรุนแรงของโรค ความเข้มแข็งในการมองโลก และภาระในการดูแล กรอบแนวคิดในการศึกษาพัฒนาขึ้นจากทฤษฎีการพยาบาลโดยทั่วไปของโอเรม (Orem, 1995) ผู้ร่วมการศึกษาคือ ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท 566 คน

รูปแบบที่สร้างขึ้นได้รับการทดสอบและปรับด้วยโปรแกรมลิสเรล8.30 รูปแบบที่ปรับแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูล และทำนายภาระการดูแลได้ร้อยละ 64 ผลการศึกษาพบว่า อายุ มีอิทธิพลโดยตรงทางบวกต่อภาระในการดูแล ($\gamma = 0.16, p < 0.001$) การศึกษา มีอิทธิพลโดยตรงทางบวกต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ($\gamma = 0.29, p < 0.001$) และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาระในการดูแล ($\gamma = -0.05, p < 0.01$) ผ่านความเข้มแข็งในการมองโลก รายได้ มีอิทธิพลโดยตรงทางบวกต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ($\gamma = 0.28, p < 0.001$) และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาระในการดูแล ($\gamma = -0.05, p < 0.01$) ผ่านความเข้มแข็งในการมองโลก แรงสนับสนุนทางสังคม มีอิทธิพลโดยตรงทางบวกต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ($\gamma = 0.20, p < 0.001$) และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาระในการดูแล ($\gamma = -0.03, p < 0.01$) ผ่านความเข้มแข็งในการมองโลก การรับรู้ความรุนแรงของโรค มีอิทธิพลโดยตรงทางลบต่อความเข้มแข็งในการมองโลก ($\gamma = -0.23, p < 0.001$) มีอิทธิพลโดยตรงทางบวกต่อภาระในการดูแล ($\gamma = 0.70, p < 0.001$) และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาระในการดูแล ($\gamma = 0.04, p < 0.01$) ผ่านความเข้มแข็งในการมองโลก และความเข้มแข็งในการมองโลกมีอิทธิพลโดยตรงทางลบต่อภาระในการดูแล ($\beta = -0.16, p < 0.001$) แต่อย่างไรก็ตาม เพศ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อการทำนายภาระในการดูแล

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ารูปแบบที่สร้างขึ้นให้แนวทางในการอธิบายและทำนายภาระในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทไทย ดังนั้นบุคลากรทางสุขภาพจึงควรตระหนักถึงอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกและภาระของผู้ดูแล นอกจากนี้การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความสามารถโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการมองโลกของผู้ดูแลควรจัดขึ้นทั้งในโรงพยาบาลและชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจัดให้มีบริการให้คำปรึกษา และการสนับสนุนช่วยเหลือผู้ดูแลในการจัดการกับภาระที่เกิดขึ้น